

**III FEBRVARII
DE SANCTIS MARTYRIBVS SEBASTENIS
IN CAPPADOCIA BLASIO EPISCOPO, II
PVERIS, VII MVLIERIBVS,
II ACTA AVCTORE ANONYMO,**

ex MS. Ecclesiæ S. Martini Vltraiecti.

CAPVT I

**S. Blasij virtutes, miraculain brutis ac hominibus
curandis, comprehensio.**

[1] Tempore Licinij Imperatoris, qui Constantini Augusti sororem habebat, & rerum summam in Oriente tenebat, dira in Christianos persecutio facta est. Nam, vt in Tripartita historia refertur, Licinius bello a Constantino fugatus, cum prius sectator fuisset dogmatis Christiani, mutata voluntate, [Licinio Imp. Ecclesiam persequente, præsertim Sebasteæ;] plurimos Sacerdotum in suæ partis afflixit imperio: multos quidem & aliorum, præcipue tamen de collegio militari. Erant autem & in Sebastea plures, quos huius nominis titulus ligabat; & ideo persecutionis tempestas eos inuoluebat. Inter quos, vt in Passione eorum legitur, præcipui erant quadraginta Milites, qui sub Agricola Cappadociæ Præfecto & Duce Lysia famosissimum pro Christo martyrium compleuerunt. Horum exemplum plures alij ex vtroque sexu secuti, non solum viri, sed, quod magis mirum est, mulieres quoque, in Dei amore, in fide Catholica, ac veritatis confessione vsque ad mortem & sanguinis effusionem perstiterunt.

[2] [Blasius, ex medico Episcopus,] Verumtamen omnium, qui ibidem eo tempore passi sunt, primus & dux quidam & signifer erat Blasius Episcopus. Hic antequam Episcopus

factus esset, medicinæ artis peritissimus fuit. Sed Deus omnipotens, qui de piscatoribus Apostolos, & de medico Euangelistam fecit; etiam hunc a corporum medicina ad animarum curam transferre dignatus est. Siquidem omnes qui in Sebastea erant, tam Clerus quam populus, vitæ eius sanctitate, & morum modestia delectati; vnanimi consensu, & voto concordi, eum eiusdem ciuitatis Episcopum elegerunt. Factus autem Episcopus, se summum sacerdotium meruisse, & meritorum excellentia, & doctrinæ gratia, & miraculorum signis declarauit. Erat enim vir magnæ humilitatis, miræ patientiæ, [vir sanctissimus,] summæ pietatis, mente sanctus, corpore castus, actu innocens, eloquio purus, verbis verax, moribus modestus. Ita verus veri Dei cultor erat, vt de S. Iob legimus, vir simplex, & rectus, ac timens Deum, & ab omni penitus malo recedens. [Iob I.]

[3] Verum quia grauis persecutio imminebat, iuxta Dominicum vel exemplum vel præceptum, [latet in monte,] persecutorum gladium declinans, in quemdam montem, qui Argei vocatur, secessit: vbi quamuis humana frequentia desolatus esset. Diuina tamen consolatione non est destitutus. Nam & crebris a Domino visionibus fouebatur, [Diuinis visionibus fouetur,] & anachoretis, quibus solatium plerumque Dominus concedere dignatus est, nequaquam inferior, ferarum tamen accessione suam solitudinem consolabatur. [accedentes bestias sanat, ac benedicit;] Vndique enim per montis circuitum ad eius speluncam, quasi Domino obsecuræ, confluebant: & siquidem aliquam ex illis contigisset molestia & dolore vexari, ab illo curam, tamquam a vero medico, nutu quo poterant, postulabant: neque ab ipso, prius quam manu imposita & benedictione eius cura percepta, discedebant.

[4] Ea ibi tempestate Agricolaus eiusdem prouinciæ Præses erat, immitis, ferox, crudelis, & secundum nomen suum agrestis, atque Christianis omnino infestus. Is

munerum die, [a venatoribus inuentus] quo munera militibus dantur, & honores tribuuntur, agrestes feras ad spectaculum vulgi plurimas congregari iussit. Cumque venatores, quibus captio bestiarum iniuncta fuerat, montem protinus, qui his maxime abundabat, conscenderent; & nusquam vllam, vt non dicam capere, sed nec visu comprehendere quidem possent; montem circumquaque lustrantes, ad vltimum venerunt ad locum vbi S. Blasius in spelunca positus, sedulum Christo quotidie officium exhibebat. Vbi cum multitudinem ferarum ostio quidem speluncæ assistere, nec tamen eorum aduentu exterritas moueri de loco vidissent, consternati & nimio pauore conterriti ad inuicem dixerunt. Quidnam hoc vult esse? Neque enim tanta bestiarum multitudo sine causa in vnum locum congregata, nostro non terretur aduentu. Itaque propius accedentes & diligentius rei veritatem perscrutantes, inuenerunt S. Blasium in spelunca orationi vacantem. [in spelunca orans,] Quem nec appellare quidem ausi, festini cum tremore & reuerentia discesserunt. Itaque ad Præsidentem infecto negotio reuersi ea quæ viderant nuntiauerunt.

[5] Tunc Præsides iratus misit & alios plures cum illis, vt diligentius inuestigarent, sicubi aliquos in monte Christianos inuenire possent; & sibi vna cum S. Blasio exhiberent. At illi iuxta imperium Præsidentis montem hinc inde circueuntes, postremo ad locum vbi S. Blasius degebat, [citatur ad Præsidentem,] venerunt: quem cum more sibi consueto in oratione positum inuenissent, dixerunt ei: Egredere Blasi, Præsides vocat te. Ad hæc ille animo intrepido, & vultu satis hilari, Si Præsides, inquit, filioli, me vocat, eamus simul, & in nomine Domini properemus. Nunc quippe mei memor esse Dominus dignatus est. Nunc est tempus acceptabile, in quo a vinculis corporis huius absolui & ad Christum venire debeo. Tertio mihi Dominus apparuit hac nocte, dicens: Surge Blasi, & more tibi solito hostias offerre memento. Et

nunc, filioli, bene venistis, & gratum mihi admodum nuntium pertulistis. [triplici apparitione præmonitus:] Eamus ergo festini, & sit ipse nobiscum, qui mei corporis hostiam desiderat Dominus meus Iesus Christus. His dictis, nihil moratur, & in Domino de sua vocatione gauisus, simul perrexit cum eis.

[6] Iamque fama aduentus eius contigua loca peragrauerat, & gregatim in eius occursum paganos contraxerat. Adducebantur hinc inde paruuli, [in itinere ægros benedictione sanat, præsertim paruulos;] quos ab eo benedictionis gratiam consequi exoptabant. Iacebant omnes plateæ, per quas iter habebat, languidis & debilibus plenæ, qui eius meritis saluari & confidenter credebant & supplices exorabant. At ille singulorum misertus, singulis etiam manus imponens, & paruulos benedixit, & morbosos sanauit. Igitur Pagani tot ac tanta miracula videntes, quæ per eius orationes Dominus faciebat, [quosdam miraculis conuertit:] nonnulli conuersi sunt ad Dominum per sua sancta monita.

[7] Neque hominibus tantum S. Blasius in variis languoribus & diuersis curam impendebat, sed & bestiis & iumentis, [etiam bestias curat:] & læsis succurrebat, & noxiis imperabat. Siquidem ad vtrumque testimonium duo sunt præclara satis miracula in præsentī itinere gesta. Erat in illis locis mulier quædam, quæ vnicum habebat filium. Hic dum piscem manducaret, [puerum ossiculo piscis gutturi inhærente, periclitantem,] ossiculum piscis gutturi eius inhæsit, quod nequaquam vlla potuit inde ratione sine eius periculo euelli. Cumque præ dolore iam morti vicinus esse videretur, anxia mater huc illucque discurrere, & filij cruciatus suos putare cœpit. Quo se verteret, quid faceret, prorsus incerta manebat. Interea contigit . Blasium ibidem cum militibus, qui eum ducebant, transitum habere. Itaque fama virtutum eius audita, mulier filio vlnis imposito, festina ad eum cucurrit,

& fide plena puerulum ante pedes eius proiecit: simulque & ipsa pedibus eius prouoluta cum lacrymis & eiulabunda clamare, & ita orare cœpit: Miserere mihi, Sancte Dei, [a matre oblatum,] miserere Saluatoris Iesu Christi serue, miserere visceribus meis, miserere filio, misero mortis genere perituro. Vnicus enim est, & si quid ei aduersi acciderit, me magis cruciabit; me, inquam, miseram matrem amplius torquebit, vt iam quoque me matrem eius non existimem. Cumque ei indicaret, quomodo piscis ossiculum, dum comederet, gutturi eius inhæsisset; misertus matris S. Blasius, miserrus & pueri, manum ei imposuit, & guttur Dominica Cruce signauit. Post hæc oculis ad cælum eleuatis, ita orauit, [signo Crucis] dicens: Domine Iesu Christe, quem corde credo, ore confiteor, pro cuius nomine ducor ad mortem, Deus omnium exauditor & saluator; tu, qui omnium voluntatem timentium te facis, [& precibus sanat;] & deprecationem eorum exaudis, & saluos facis illos; exaudi me, quamuis indignum & peccatorem, seruum tamen tuum, pro huius mulieris orbitate, & istius pueri saluatione orantem. Exaudi me, & ossiculum gutturi eius infixum omnipotenti tua dextera, & tua inenarrabili virtute euelle: ita tamen, Domine, vt & aliis eius saluatio prosit. Nam quia tu Deus diues es in omnes qui inuocant nomen tuum, & das omnibus affluenter; peto vt ad tui nominis gloriam, & audientium salutem, [omnibusque se in tali necessitate inuocaturis, opem a Deo precatur:] & huius tuæ virtutis testimonium, insuper venturis quoque seculis huius virtutis effectus perseueret. Pero enim, Domine, vt si cui aliquando similis passio contigerit, siue homini, siue volatili, siue iumento, si quis tui nominis memor, tuum nomen cum fide, sub commemoratione & patrocínio nominis mei, inuocauerit; ne subtrahas opem tuam, sed ad iuuandum festines. Hac oratione completa, puerum pristinæ sanitati restitutum reddidit matri suæ.

[8] Ita cum itineris progressu, & opinio simul eius crescebat. Iam namque & in Nicopoli, quæ non longe a Sebastea distabat, cognitus erat. Erat ibi mulier quædam vidua, senex & paupercula. [viduæ Nicopolitanæ porcum a lupo restitui facit;] Hæc magis in substantiola non habebat nisi vnum tantummodo porcum: sed lupo de improviso ex silua adueniens eum abstulit, & siluas denuo petiuit. Illa videns totum pene victum suum in porci damno ablatum sibi fuisse, S. Blasij, qui eo ibidem momento superuenit, opem contra lupi rapinam postulauit. At ipse, vt semper omnibus in suis necessitatibus compatiatur, & huius misertus, dixit ei: Noli mulier contristari: porcus tibi tradetur. Ecce enim lupo per iter, quo venerat, recurrens tuum porcum tibi illæsum reducet. Nec mora: dicto citius sermo illius adimpletur. Necdum quippe verba finierat, & ecce lupo anhelans recurrit, & porcum ante pedes mulieris illæsum proiecit: & illico cum festinatione discessit.

Annotata

Ἄγριος enim agrestem, asperum, truculentum significat.

Acta Baromana habent Missam celebrasse priusquam milites venirent.

CAPVT II

Tormenta. beneficentiæ remuneratio.

[9] [datur in custodiam:] Post hæc S. Blasius ingressus simul cum militibus Sebasteam, quæ est Cappadociæ metropolis, illo quidem die Præsidi non est præsentatus: præcepit enim eum interim in carcerem mitti. Altera enim die sedens pro tribunali iussit sibi eum præsentari. Qui dum exhibitus ei fuisset, primo blandis eum sermonibus appellare, & salutationis verbo lenire tentabat, dicens: [deos ridet:] Gaude Blasi, amice deorum. S. Blasius dixit:

Gaude & tu, optime Præses. Quod tamen gaudium tibi de cælo administrabit ita Deus, si illos, quos dicis deos, non deos sed dæmones esse dicas: nam simulachra ista aurea & argentea dij non sunt, sed dæmonum latibula: & sicut vos ex metallo vt eos formare possitis, ea igne conflatis; sic ipsi vicissim æterno incendio pariter cum suis cultoribus cremabuntur. Et ideo, Præses, amicus eorum esse non possum, ne simul cum eis flammis gehennalibus tradar. Ad hæc S. Blasij verba Præses iratus iussit eum fustibus cædi. Cumque diutissime cæsus, [cæditur fustibus,] neque vocem emitteret, neque colorem vultus mutaret, conuersus ad Præsidem, dixit: Miror te, [vultu non mutato:] Præses, existimare iis me flagellis alienari posse ab amore Dei, & fide Saluatoris Iesu Christi. Nam licet vt deceptor animarum simplicioribus quibusque persuadere, & infirmioribus pœnis fidem suam extorquere possis; mihi tamen non potes. Certus sum enim, quia neque tormenta, neque ipsa mors poterit me separate a caritate Dei. Habebo enim corroboratorem meum & saluatorem ipsum Dominum Iesum Christum, filium Dei viuum. [deficientibus tortoribus, remittitur in carcerem:] lamque tortores cædendo defecerant, & Martyr patiendo non defecit. Sed cum Præses videret se nihil proficere, sed ipsis quodammodo verberibus fortiorem eum fieri; dimitti eum & iterum in carcerem retrudi iussit.

[10] Audiens autem paupercula illa, cuius porcum a lupo iuuasum S. Blasius sibi restitui fecit, eius in pœnis patientiam, & in fide perseuerantiam; eundem porcum occidi fecit, [cibo recreatur a vidua:] & cocto capite eius & pedibus, & diligenter cum terræ fructibus simul in vasculo reponens, cum luminaribus ad eum properare cœpit: & dato munusculo carcerario, in carcere ad eum intravit, & ista pro benedictione obtulit. Ille vero eius deuotione & tam pia voluntate delectatus, in Domino gauisus, de cunctis quæ attulerat cum gratiarum actione gustans, ita ei futura pandens, & sui memoriam facere

petens, allocutus est; Scito, inquiens, mulier, iam corporis mei dissolutionem instare: & me quantocyus bono certamine certato, cursu consummato, fide seruata, [iubet eam sui memoriam luminibus & eleemosynis agere,] ad Dominum per martyrimum esse transiturum: & ideo mei agonis triumpho peracto, luminaria in huius facti exemplum in mei memoriam succende: & si qua ad victum pertinent pro facultate tua pauperibus distribue & egenis. Deus autem meus, qui dixit, quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis, qui ad preces serui sui Eliæ fecit vt viduæ illi pauperi farina in hydria non deficeret, nec oleum in lecytho minueretur; [Matth. 25. 40] ipse domi quoque tuæ faciet numquam necessaria deesse, [&mercedem, etiam temporalem, a Deo spondet, ac omnibus eam imitaturis:] ac te & in præsentis & in futuro bonis affatim omnibus abundare. [3. Reg. 17. 16] Insuper & si quis tuum exemplum imitatus, similia in mei memoriam fecerit, ipsi Dominus bonorum omnium auctor & hic temporaliter retribuere, & in futuro vitam æternam condonare dignetur. Cum his vel promissis vel mandatis mulier dimissa, ad domum suam cum gaudio reuersa est, glorificans & benedicens Deum in omnibus mirabilibus & misericordiis suis.

[11] Præses vero iussit sibi secundo in secretario tribunal præparari, & ibidem sibi beatum Martyrem Blasium præsentari. [ridet deos,] Et adducto eo, dicit ei: Blasi, vnum tibi elige e duobus, aut adora deos, & eris noster amicus; aut certe, si hoc facere contempseris, diuersis & grauibus supplicis subiacebis, & mala morte damnaberis. S. Blasius dixit: Iam tibi dixi, Præses, deos non esse simulachra quæ colitis, ligna, lapides, æramenta, argentum & aurum, opera manuum hominum. Neque enim dij esse possunt, qui ab hominibus fiunt, & ipsi non fecerunt cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt: proinde & ipsi peribunt, & omnes qui confidunt in eis. Vnde neque ipsos adoro; neque tormenta, [& tormenta,]

quibus me terrendum putas, expauesco. Per illa quippe ad vitam æternam me peruenturum credo.

[12] Tunc Præses videns animum eius in Domino fixum, & mentem immutabilem esse, iussit eum in ligno suspendi, & ferreos pectines, vnde lanæ carmentari solent, afferi; & inde dorsum eius & totum corpus discerpi ac dilacerari. Iam sanguis decurrere, [pectinibus ferreis discerpitur] & carnes defluere cœperunt: iam & ipsi carnifices admiratione & lacrymis commouebantur: nec tamen in beato Martyre vllus doloris sensus poterat sentiri. Denique conuersus ad Præsidentem, ecce hoc est, Præses, ait, [exultans,] quod ex multo tempore desiderabam, vt mente a terris suspensa, & corpus simul in altum sustolleretur. Ecce iam caro spiritui consentit, & spiritus aduersus carnem non concupiscit. Iam cælo vicinus terrena omnia & vestra vobiscum tormenta despicio. [Deo confortante,] Idcirco vero hæc tormenta formidare, vel quasi graua sentire non possum, quia habeo, qui me confortat, Dominum meum Iesum Christum. Idcirco has pœnas visibiles non pertimesco: quia non æternæ sed temporales existunt. Nam æternorum intuitu, siue bonorum siue malorum, [& æternorum cogitatione:] & bona vestra & mala prorsus pro nihilo duco, ineffabile illud in cælis bonorum omnium expectans præmium, quod nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quod præparauerit Deus diligentibus se.

CAPVT III

Septem mulierum martyrium.

[13] Itaque Præses, cum videret tam diris suppliciis eius in fide constantiam quasi conualescere, & quodammodo augeri, deponi eum de ligno iussit. & iterum in carcerem tradi. Cumque lætabundus & Domino hymnum dicens, iret ad carcerem, septem mulieres, quæ eius miraculis & doctrina atque constantia conuersæ iam Christo

crediderant, sequebantur eum. Nam neque tormenta Martyri inflicta, neque Præsidem tam immitem, [eius sanguine collecto se aspergentes 7 mulieres,] neque ipsos qui ducebant eum, reueritæ, guttas sanguinis decurrentes, manibus & linteis suis excipiebant: & semetipsas inde aspergentes, eius passionis & triumphii se participes fore exoptabant. Quod videntes qui S. Blasium ad carcerem ducebant, comprehendentes eas, obtulerunt Præsidi, [comprehenduntur:] dicentes: Has, Præses, Blasium ad carcerem sequentes, & se sanguine eius aspergentes, comprehendimus; & diligentius inquirentes cuius professionis essent, Christianas esse deprehendimus. Vnde eas tenentes vestro conspectui obtulimus, vt vestro iudicio examinentur.

[14] Videns autem eas Præses, interrogauit, si vere Christianæ essent. Quod cum se esse respondissent; [rogatæ vt idolis sacrificent,] Nolite, ait, vano hoc nomine & bona vestræ perdere & vitam: quin potius acquiescite mihi, & sacrificate diis, quibus parentes vestri & sacrificauerunt & sacrificant. Respondentes dixerunt: Si vis Præses, vt a Christi cultura recedentes diis sacrificemus, prius purificari debemus. Euntes ergo ad proximum stagnum, secundum morem facies nostras & totum corpus lauabimus. Proinde iube dari nobis deos, [postulant se cum iis ad stagnum duci,] quibus nos vis sacrificare, vt postquam purificatæ fuerimus, ibi statim iuxta ipsum stagnum mundæ eis sacrificare possimus. Tunc Præses lætitia repletus, & eas vere, vt dixerant, eis sacrificare velle existimans, plura deorum simulachra eis dari præcepit, misitque milites simul cum eis, qui eas & euntes & redeuntes obseruarent, & quid de sponsione facerent, prouiderent. At illæ acceptis deorum simulachris, miserunt ea in saccos plumbo repletos. Cumque simul cum militibus ad stagnum venissent, [in quod illa proiciunt;] vbi maximam profunditatem esse sciebant, ibi eos iactauerunt.

[15] Verum cum Præses hoc factum audisset, mente pene præ ira alienatus est. Denique iratus mulieribus, iratus & militibus, dixit: In vanum vt video, vos simul cum eis misi. Quare tantum scelus non prohibuistis? Quare Deos nostros in profundum stagni iactari consensistis? Responderunt milites & dixerunt: [ac Præsidi dicunt,] Hoc, Præses, quod te delusit, vt deos nostros eis tradere iuberet, hoc nos decepit, ne eos mergi prohiberemus. Neque enim sciebamus, quod cum dolo tibi loquerentur mulieres. Siquidem putabamus, quod vere eis, vt dixerant, sacrificare voluissent. Mulieres dixerunt: Christus noster neque dolum facit, neque patitur: de eo quippe scriptum est: Qui peccatum non fecit; nec dolus inuentus est in ore eius. [1. Pet. 2. 22] Cultores vero eius etsi dolos plerumque patiuntur, non tamen faciunt: & ideo noli putare cum dolo nos tibi locutas fuisse, sed cum derisione. Neque enim putabamus te tam stultum fuisse, vt credere posses nos vnquam a Christi cultura cedere, & idolis sacrificare posse. [non dolo id factum,] Idcirco quod tu vel milites tui decepti estis, non nostræ dolositati, sed vestræ stultitiæ imputare debetis: quin potius vestri vobiscum dij & dolos patiuntur & faciunt. [sed eius stultitia, quam irriserunt,] Et de vobis quidem certum est, quod dolos sicut aliis facitis, sic vicissim ab aliis patimini: dij autem vestri, si dolos non paterentur, præcauerent ne mergerentur. Si dolos non facerent, ligna vacua, lapides fragiles, æra, argentum & aurum, pro Deo vero colere non persuaderent.

[16] Tunc Præses nimia ira repletus, caminum in conspectu earum succendi, & ad maiorem terrorem eis incutiendum, pectines simul ferreos, quibus corpora earum discerperentur, & tunicas æreas, quæ eis igne candentes induerentur, [proposita tormenta rident;] afferri præcepit. Ad vltimum lineam coram se extendi iubens, dixit mulieribus: Iam quia verbis vos persuadere nequeo, tormentis exquiro, quod lingua non valeo. Igitur

ad rectitudinem prioris fidei vestræ ostendendam, super hanc lineam ambulate, neque ad dexteram neque ad sinistram declinantes, aut si hoc facere nolueritis, vel non valueritis, ista tormenta omnia in vos expendam. Vna autem ex eis, quæ secum habebat filios duos itidem in martyrij agone positos, audacter currens eandem lineam tulit, & in ignem incensæ fornacis misit: Sic, inquit, Deus ab hac vita auferet, & in ignem æternum mittet omnes qui aut Christum colendum non existimant, aut deos adorandos censent. Tunc paruuli intelligentes matrem hac occasione ad palmam martyrij esse peruenturam, [pueris duobus matrem sequi ad mortem optantibus:] vno ambo ore dixerunt ad eam: Noli nos, mater sancta, noli in hac terra derelinquere, sed simul tecum ad cælestia regna rape: & sicut nos adhuc infantulos terreno pane aluisti, sic iam fortiores pane reple cælesti, quem nobis sæpius, vtpote filiis alludens, promisisti.

[17] Tunc Præses præ nimio furore iam semetipsum non capiens; [ferreis pectinibus lacerantur, lacte emanante pro sanguine, ipsæ fulgentes, ab Angelo animantur] nec diutius ferre sustinens, suspendi eas, & pectinibus ferreis carnes earum exarari imperavit. Mira valde res & auditu rara. Ex vulneribus inflictis, militibus ipsis videntibus, lac pro sanguine decurrebat: sed & ipsa corpora earum tamquam flamma fulgida, & vt nix dealbata erant. Angelus autem Domini de cælo descendit: & vulnera earum sanans dixit: Iam bene inchoastis; nunc ad finem tendite certaminis. Sicut namque mercenarius a messe sui laboris initium sumens, mercedem a suo conductore accipit, si ante messis finem a labore non recesserit; ita & vos iam pro Christo dura tormenta perpessæ, martyrij coronam accipietis, si in Christi confessione perseueraueritis. Qui enim vsque in finem perseuerauerit, hic saluus erit.

[18] His prodigiis territus Præses, deponi quidem eas de eculeo iussit; neque tamen a crudelitatis suæ sæuitia cessavit. Depositæ namque mox mitti in fornacem ignis ardentis mandavit. [proiiciuntur in fornacem: igne extincto] Vbi dum secundum mandatum Præsidis missæ, sine læsione sui, sine adustione vestimentorum, hymnum Domino dicentes, huc illucque deambularent; mox ignis extinctus est. Ita de fornace egressæ, auro ter cocto puriores, & argento septuplum colato nitidiores, [exeunt illæscæ & splendentes:] omnium in oculis splendentes & niue candidiores apparuerunt. Omnibus itaque admirantibus, Præses verecundiam, quam mente patiebatur, vultu dissimulans, ait ad eas: Hoc magicæ vestræ, quas Christus vester vos docuit, fecerunt. Sed iam has vanitates deponite, [Præsidem id magicæ tribuentem refellunt:] & vel sero deos nostros adorete: ne, quod vltimum est, capitali vos sententia damnem. Respondentes dixerunt: Neque Christus noster magicam docuit, neque serui eius magicam sciunt: sed quia omnipotens Deus per cultores suos quod vult operatur. Tu enim quod minaris verbis, ostende & operibus: & quod pridem cœpisti, quandoque agonis nostri finem adimple. Nobis quippe dilationes tuæ ingratae, nobis morulae omnes longæ videntur, quia iam ad cæleste regnum vocatae, & ad nostri certaminis coronam inuitatae sumus.

[19] Tunc Præses Agricolaus vehementer erubescens, quod eas exuperare non posset, data sententia, [morti adiudicatae] capite eas truncari iussit. His sanctæ mulieres auditis, gratias Domino agentes, dixerunt: Gloria tibi, Christe, qui nos ad tuam misericordiam vocare dignatus es, & pro tuo nomine pati tribuisti. Ecce iam lætæ ibimus, [exultant;] ecce mortem pro tui nominis confessione alacres suscipiemus; vt ad te, qui es vera vita, venire valeamus. Cumque ad locum vbi decollandæ erant, gratulabundæ properarent, pueri, quorum supra mentionem fecimus, eas sequentes, ad matrem clamare

cæperunt, & dicere: Iam, Mater sancta, vestræ vobis coronæ sunt præparatæ: sed quare nos deseris, aut cui nos derelinquis? Itaque commenda nos sancto Martyri & fortissimo athletæ Christi Patri nostro Blasio Episcopo; [pueris orantibus se S. Blasio ab iis commendari:] vt quia cum matre non licuit, saltem cum Patre ad Christum, & ad regnum cælorum perueniamus. His cum pueri querulis vocibus vna cum eis ad locum suo triumpho præfinitum peruenissent; beatæ mulieres copiam orandi a lictoribus petierunt. Qua accepta flexis genibus, & manibus simul cum oculis ad cælum eleuatis, hanc supplices orationem ad Dominum fuderunt: Domine Deus, qui nos de tenebris & vtero matrum in huius mundi lucem venire fecisti; tu qui nos per sanctum seruum tuum Blasium ad tuæ caritatis notitiam de perfidiæ errore perduxisti; te laudamus, [gratias Deo agunt,] te benedicimus, te glorificamus: quia nos ad hanc nostræ glorificationis horam perducere, & sanctorum Martyrum tuorum numero connumerare dignatus es. Quis enim est sicut Deus noster? Quis similis tui in fortibus Domine? Quis similis tui? Magnus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, & faciens mirabilia. Et nunc Domine Deus, quia inter cetera mirabilia tua, nos ancillas tuas ita glorificare dignatus es, & iam tempus est vt ad te veniamus, quem credimus corde, quem ore confessæ sumus, quem toto semper corde, ex tui nominis cognitione, desiderauimus; tu nostri corporis sacrificium acceptum habere dignare: suscipe nos sicut oves occisionis, ac sanctæ Martyri tuæ Theclæ, quamuis minimas & indignas, in cælis coniunge. Suscipe spiritum & animas nostras, quas in manus tuas, Domine, nunc per merita & orationem sancti serui tui Blasij commendamus; qui primus nos ad tuæ veritatis cognitionem, & tui nominis confessionem perduxit. Paruulos quoque hos, [& propueris illis orant.] fac huius sancti Martyris tui solatium habere & simul cum eo ad tuam misericordiam peruenire Christe Deus noster, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis & regnas per omnia secula seculorum. Cumque pueri

respondissent, Amen; mox a spiculatoribus sunt decollatæ pro Christo, & proprio sanguine coronatæ, ad Dominum, pro quo passæ sunt, migrauerunt.

CAPVT IV

S. Blasij & duorum puerorum martyrium.

[20] Post hæc beatus Martyr Blasius iterum a carcere reuocatur, iterum ad audientiam exhibetur, iterum tormentis subiicitur. Nam tertia iam sessione Præses sibi tribunal præparari præcepit: vbi cum S. Blasius adductus fuisset, Præses ait: Ad hoc te, Blasi, isto tempore distuli, vt aliquid, quod ad tuam vtilitatem pertineat, hac dilatione deliberasses. Accede vel sero, & sacrificia diis. Quod si non feceris, iam te diutius non feram. [S. Blasius ridens deos,] Sanctus Martyr dixit: Cæcitatæ tuæ tenebras, Præses, non satis admirari queo. Miror quippe te lumen, quod in aperto est & omnibus patet, non videre. Si enim verum lumen vidisses, nequaquam idola adorares. Si verum lumen vidisses, nequaquam ligno, lapidi, æramento, argento & auro diceres: Deus meus. Quisnam nesciat opera manuum hominum deos non esse? Si hæc deos esse nescis, mitte in ignem, & cum ligna conflagrata, lapides disrupti, æra, argentum & aurum conflata fuerint; tunc esse vera quæ dixi comprobabis. Sed iam scio, quæ mihi propter rationem veritatis præpares tormenta: vnde quæuis tormenta, quæuis exerceas in me supplicia; ego nihil horum, [& Præsidis minas,] Christo me confortante, timebo. Siquidem corpus meum in potestate habes: animam autem non habes. Sic enim ipse Christus Dominus meus dixit: Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere; sed potius eum timete, qui potest animam & corpus perdere in gehennam. [Matth. 10. 28] Potest enim ipse, cui seruo, qui in cælis est Deus, etiam corporaliter me, si vult, liberare de manibus tuis.

[21] Præses dixit: Et quomodo te Christus tuus, vt dicis, Deus eruere potest, si te in staguum profundum demergi præcipiam? [proiicitur in stagnum;] S. Blasius dixit: Stulte, & ecce tu idola, imo dæmones adoras, & tamen in tuis necessitatibus inuocas, & auxilium ab eis speras: & ego Deum verum colens & adorans, vnquam debeo de eius potentia diffidere, vnquam de eius adiutorio desperare? Etsi enim dij tui, vt dicis, ibidem demersi, inde emergi non potuerint; Christus tamen meus etiam in hoc elemento suam tibi virtutem ostendere potest. Neque enim est in aquarum substantia virtus eius insueta. Nam, vt omittam quod aquis per Spiritum sanctum nostra peccata abluuntur, & ipse in corpore positus super vndas maris tamquam super terram ambulauit, & sanctum itidem Apostolorum Principem Petrum pendulis super aquas vestigiis ad se venire præcepit. Vnde qui Apostolo concessit, & mihi seruorum suorum minimo concedere potest. His dictis, cum Præsidente & innumera populi multitudine venit ad stagnum. Cumque Dominica Cruce aquam signasset, [quo Cruce signato, non mergitur,] mox ad sustinenda eius vestigia tamquam arida effecta est: & velut in terra, ita super ipsas aquas currens, venit in medium stagni. Ibi residens, inde Præsidentem, & omnem simul adstantem populum allocutus est: Si est in diis vestris aliqua potentia, vel si vobis in eis est aliqua confidentia, & vos aquas introite, & in nomine eorum super ipsas ambulate, vt ita demum virtutem eorum ostendatis. Ad hæc sancti Martyris verba octoginta viri auxilium deorum inuocantes, aquas audacter ingressi, mox in profundum demersi sunt. Angelus autem Domini de cælo descendit, & lux simul super eum inenarrabilis refulsit. Et omnis populus, qui adstabat, lumen quidem videre poterat, sed Angelum præ nimio fulgore non cernebat. [mersis militibus idem ausis: educitur ab Angelo, cum ingenti luce:] Angelus vero ad beatum Martyrem dixit: Egredere iam gloriose, ad coronam tibi a Deo præparatam festina. Tunc surgens, iterum super

ipsas aquas tamquam super terram ambulavit. Cumque de stagno egressus, esset, omnis populus qui aderat, in luce, quæ apparuit super eum, & in splendore vultus eius admirabatur.

[22] Præses tamen tot miraculis visis, nec ad parcendum Martyri flecti, nec ad credendum potuit adduci. Denique conuocato eo, dixit: Iam video, Blasi, quod decreuisti, vt in obstinatione tua perdures, & deos non adores. Vnde & me scias decreuisse ne iam tibi parcam, sed vltimam in te sententiam feram. [adiudicatur morti cum 2 pueris:] Tunc iratus dictauit sententiam in hunc modum: Blasius; qui me contempsit, & Imperiali præcepto contradixit, deosque inhonorauit, & insuper octoginta viros aquis demersos interfecit, simul cum duobus pueris, quos magicis suis decepit, capite truncetur.

[23] His sanctus Martyr auditis, de sui agonis iam fine securus, & Domino gratias agens vna cum spiculatore & pueris ad locum suæ decollationi præstitutum properare cæpit. Vbi cum peruenisset & orandi facultatem a spiculatore nactus esset, flexis genibus, & corde simul ac manibus, oculisque ad cælum subleuatis, in hunc modum orauit: Domine Deus meus, qui me de idolorum errore ad tuæ religionis cultum reuocasti; Christe, qui lux vera es, [orat pro iis qui sui memoriam colent,] & omnem hominem venientem in hunc mundum illuminans, meæ quoque ignorantiae tenebras illuminasti; Deus virtutum, qui sedes super Cherubim, & cataractas cæli aperiens, das pluuiam super faciem terræ, & in signum foederis tui arcum tuum super eam extendis; tu qui humani generis hostem diabolum pro nobis crucifixus subiugasti, & vectem tortuosum draconem antiquum exuperasti; adesto nunc mihi seruo tuo: exaudi orationem, quam pro tuo nomine decollandus ad te vltimam fundo. Adesto omnibus, & iusta singulorum vota perface, qui ob mei serui tui glorificationem nomen tuum glorificauerint vel ob mei

memoriam ad gloriam tui nominis aliquid fecerint. Si cuius gutturi officulum inhæserit, [præsertim in dolore gutturis aut alia necessitate;] vel aliquid forte in gutture incommodi passus fuerit, & tuam cum fide opem, cum patrociniij mei inuocatione, postulauerit, ad eius virtutis testimonium, quam olim per seruum tuum fecisti, tu ei succurre; & eum ab imminente discrimine subleua. Si quis infirmitate aliqua prægrauatus, si quis in quocumque periculo positus, mei nominis memor fuerit, & tuum auxilium cum mea intercessione supplex implorauerit; tu & illum ab infirmitate sana, & istum a periculo libera, & omnibus prorsus in suis tribulationibus, te per nomen meum fideliter interpellantibus, adesse dignare.

[24] Adhuc Martyr in oratione iacebat, & ecce nubes lucida infulsit super eum, & vox simul de nube insonuit, dicens: Ego sum Deus, quite, athleta dilectissime, [quæ voce Diuina e nube missa, præstanda a Deo intelligit:] & glorificabo & glorificaui: proinde omnia quæ petisti, iuxta singulorum fidem & vtilitatem, ego adimplebo. Ego in infirmitate, ego in periculo, ego in qualibet tribulatione positos, si cum tuo me orauerint patrocinio, aut in præsentis liberabo, si eos liberari expedit; aut in futuro vitam eis æternam condonabo. Sed & pauperculæ illius, pro qua me orasti, & omnium perficientium memoriam tuam, domum benedicam, & tam in præsentis eos temporalibus bonis replebo, quam in futuro æterna eos mercede remunerabo. Et his dictis simul cum voce nubes discessit.

[25] Et ita demum Martyr, simul cum duobus pueris, foras muros Sebastæ ciuitatis, capite truncatus est. Collegit autem corpora Sanctorum quædam mulier, [plectitur capite:] nomine Helysea, prudens admodum & timens Deum; & in eodem loco, quo decollati sunt, digne reposita pariter sepeliuit. In quo loco innumera vsque hodie miracula, in diuersarum infirmitatum medela, ad gloriam

nominis sui, & glorificationem serui sui, Dominus operatur. [sepelitur: miraculis, a morte claret:] Ita Martyr carceris maceratione, verberum flagellis, eculei suspensione, pectinum dilaceratione, aquarum discrimine, & postremo gladij percussione approbatus, & pluribus & magnis miraculis gloriosus, e terris ad cælos, ex hominibus ad Angelos, de mundo ad Dominum migravit.

[26] Audiens vero pauperula illa, quæ in carcere ad eum venit, [recolitur eius memoria, cereis & eleemosynis.] gloriosum transitum eius; iuxta Martyris præceptum, luminaria in eius memoriam incendebat, & cuncta quæ vel de carne vel terræ fructibus habere poterat, pauperibus & egenis distribuebat. Cuius exemplum monitis suis plures alij, vel ex parentela eius, vel vicinis vel familiaribus secuti, multa ex eo tempore in eius nomine & memoria pauperibus erogare cœperunt: & huius facti memoria etiam vsque in hodiernum diem perseverat. Nam semper annuo festiuitatis eius recursu, in loco martyrij eius eleemosynæ, & pauperum receptiones fieri, & lampades ac luminaria incendi, & hymni in eius honorem & Dei gloriam celebrari solent. Passus est beatissimus Martyr Blasius Episcopus in Sebaste ciuitate, sub die tertio Nonatum Februariarum, sub Præsidente Agricola, regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est cum Patre simul & Spiritu sancto honor & gloria in secula seculorum, Amen.